

ERIKOISTILANNEKORTIT PELASTUSSUUNNITELMAN LIITTEEKSI

Luottamuksellinen – voidaan jakaa sähköpostissa

Kaikissa hätätilanteissa käytetään erillisharkintaa – korteissa ohjeelliset tiedot.

Yleinen hätänumero on 112.

Hyväksynyt (hyväksyjien nimet, allekirjoitukset ja päivämäärät)

Merkittävän turvallisuuspoikkeaman johtamista varten perustetaan johtokeskus:

Tilojen lähistöllä tulee olla käytettävissä tietokone, sisäänkäynti, pysäköintimahdollisuus ja riittävä äänieristys. Johtokeskuksessa työskentelee organisaation johtaja, tekninen henkilöstö, viranomaiset harkintansa ja resurssiensa mukaan sekä harkinnanvaraisesti kampuksen henkilöstö, kuten laitoksen varajohtaja ja apulaisturvallisuuspäällikkö. Yksi johtokeskuksen toimija vastaa median yhteydenotoista. Tälle varataan erillinen puhelinnumero. Mediaa varten laaditaan tiedote, jossa on kuvattu faktojen perusteella lyhyt kuvaus häiriöstä ja sen vaikutuksista tiloihin ja henkilöstöön. Arvio poikkeus- ja häiriötilanteen kestosta ja tieto toiminnan jatkumisesta. Jos näitä tietoja ei ole heti saatavilla, medialle ilmoitetaan, milloin lisätietoja on mahdollista antaa. Tilannetiedotuksesta sovitaan. Päätökset ja toimenpiteet dokumentoidaan yhteiseen asiakirjaan. Pelastusviranomainen perustaa oman johtokeskuksensa omaan hallinnonalaansa liittyvissä kriisitilanteissa, esimerkiksi tulipaloissa.

ILKIVALTA

Tilannekuvaus: Toiminta käynnistyy, kun rakennukselle tai ympäristölle on aiheutettu merkittävää ilkivaltaa rikkomalla, sotkemalla, polttamalla, murtautumalla tai muulla vastaavalla tavalla siten, että rikoksen tunnusmerkistö täyttyy (rahallinen tai muu merkittävä vahinko, eskaloituva tapahtuma)

Omat asiantuntijat: Johtaja (J), varajohtaja (VJ), turvallisuuspäällikkö (ATP), turvallisuuspäällikkö (TP), hallitus (PH)

Työntekijät: Työntekijä (TKS), työntekijä (THK)

Viranomaistahot: Poliisi (P), kiinteistöpalvelu (KP), pelastuslaitos (PL), hätäkeskus (112), media (M)

Muut yhteistyötahot: varajohtaja (LV), vakuutusyhtiö (V),

Toimenpiteet: Kun ilkivalta on havaittu, alue eristetään mahdollista tutkintaa varten (jälkien säilyminen) a) ilmoitetaan tekniselle henkilöstölle b) estetään lisävahingot c) asetetaan vahingoittunut rakennuksen osa tai rakenne käyttökieltoon d) dokumentoidaan ilkvallan kohde e) varmistetaan toiminnan turvallinen jatkuminen (sulkeissa avustava, vastuunkantajaa tukeva tehtävä)

Esimerkki tiedotteen sanamuodosta julkisuuteen:

Organisaatiossa havaittiin tänä aamuna ilkvallanteko, joka vaikuttaa organisaation toimintaan. Henkilöstö huomasi töihin tullessaan, että NN ikkunaa oli rikottu ja sisätiloja sotkettu siten, ettei toimintaa voida jatkaa tavanomaiseen tapaan rakennuksessa. Poliisi tutkii asiaa. NN on tiedotettu asiasta, eikä opiskelijoilla tai henkilöstöllä ole välitöntä vaaraa. NN tiedottaa jatkotoimenpiteistä pian.

Tehtävä	J	VJ	TKS	THK	ATP	TP	KP	NKR	LV	PNH		Huom.
A: Tilanne												
Tilannearviointi	x	x			x	x						kohteen valokuvaus, varmista, onko tekijä edelleen sisällä,
Hätäilmoitus	x	x	x	x								112. jos hengenvaara, tilanne käynnissä edelleen
Rikosilmoitus poliisille												
Kohdehenkilön/henkilöstön suojaaminen								x				johtajien päävastuu
Tehostettu valvonta/vartiointi			x									Lisätilaukset vartiointiin
Poliisin avustaminen tutkinnassa						x						
Yhteydenotto työsuojelupiiriin/ henkilövahinko												
Yhteys vakuutusyhtiöön							x					
Sisäinen tiedotus												
Ulkoinen tiedotus										x		vastaava hallinto
hallituksen tiedottaminen												
Kokonaisvahinkojen arviointi				x								vakuutusyhtiö,
Arviointi vaikutuksista toimintaan			x									
Päätös toiminnan keskeyttämisestä												
Lisäresursseista päättäminen												vakuutusyhtiö
Jatkotoimista tiedottaminen (keskeiset intressiryhmät)												media (sisäinen, ulkoinen), palveluntuottajat,
C. Jälkihoito												
Henkilöstön jälkihoito	x	x										työterveys, jos kyseessä tulella leikkiminen → seurauskeskustelu
Toimintaohjeiden tarkistus, lisävahinkojen esto	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Tiedottaminen												tarpeellisuuden arviointi
Päätös toiminnan jatkamisesta	x									x	x	

HENKILÖN ÄKILLINEN MENEHTYMINEN TAI VAKAVA LOUKKAANTUMINEN

Tilannekuvaus: Toiminta käynnistyy, kun henkilöstölle tai asiakkaalle on aiheutunut vakava loukkaantuminen, tai henkilö on menehtynyt äkillisesti.

Toiminta voidaan käynnistää harkinnanvaraisesti, vaikka tapahtuma ei olisikaan tapahtunut päivittäisen toiminnan aikana.

Omat asiantuntijat:

Työntekijät:

Viranomaistahot:

Muut yhteistyötahot:

Toimenpiteet: Henkilön menestyttyä otetaan yhteys a) hätäkeskukseen, b) tiedotetaan omaisia, c) tiedotetaan henkilöstöä, toiminta keskitetään hiljaisesti omaan ryhmään d) sovitaan suruliputuksesta, e) sovitaan omaisten ja mahdollisesti poliisin kanssa tiedotusmenettelyistä, f) tarjotaan mahdollisuus menetyksen ilmaisemiseen kaikille, myös opiskelijoille g) yhteisen tilaisuuden järjestäminen (sulkeissa avustava, vastuunkantajaa tukeva tehtävä)

Esimerkki tiedotteesta vanhemmille:

Tänään organisaatio tavanomainen toiminta keskeytyi odottamattomalla tavalla, kun yksi NN ryhmän aikuisista sai sairauskohtauksen. Hänet kuljetettiin sairaalahoitoon. Osa opiskelijoista näki tapahtuman ja siihen liittyneet ensiaputoimenpiteet. Tämä voi aiheuttaa turvattomuutta ja pyydämme...

Sairuskohtauksen saanut saa nyt parasta mahdollista hoitoa sairaalassa, emmekä nyt voi vaikuttaa tilanteeseen muutoin kuin lämpimin ajatuksin. Ryhmälle on jo saatu sijainen, joka aloittaa huomenna.

VÄKIVALLAN KÄYTTÄMINEN TAI SILLÄ UHKAAMINEN

Tilannekuvaus: Toiminta käynnistyy, kun henkilöstölle tai asiakkaalle on aiheutunut väkivaltilanne. Toiminta voidaan käynnistää harkinnanvaraisesti, jos kyse on itsetuhoisuudesta.

Omat asiantuntijat:

Työntekijät:

Viranomaistahot:

Muut yhteistyötahot:

Toimenpiteet: Väkivalta-, uhka- tai itsetuhotilanteessa a) otetaan yhteys hätäkeskukseen, b) tiedotetaan omaisia (poliisi) c) tiedotetaan henkilöstöä d) toiminta keskitetään hiljaisesti omaan ryhmään e) sovitaan vahingoittuneen henkilön, omaisten ja mahdollisesti poliisin kanssa tiedotusmenettelyistä (tiedotusvastuu poliisilla pääsääntöisesti) f) estetään lisävahingot g) tarjotaan mahdollisuus tilanteen käsittelyyn kaikille (sulkeissa avustava, vastuunkantajaa tukeva tehtävä)

Esimerkki tiedotteesta vanhemmille:

Organisaation tavanomainen toiminta keskeytyi, kun päihtynyt ja uhkaavasti käyttäytynyt ulkopuolinen henkilö lähestyi rakennusta. Tapahtuneesta ilmoitettiin poliisille, joka selvittää tilannetta parhaillaan. Ovet pidettiin lukittuina tapahtuneen ajan. Henkilöstö ja asiakkaat koottiin varmuuden vuoksi sisätiloihin ennakkoiden, eikä välitöntä, todellista vaaraa ollut.

TULIPALO*ks. tarkemmat ohjeet johtokeskuksen perustamisesta tämän asiakirjan alussa

Tilannekuvaus: Toiminta käynnistyy, kun tiloissa havaitaan savua, merkittäviä sähköhäiriöitä, savun tai sähkön hajua tai tulipalo. Toiminta käynnistetään etupainotteisesti, tehdään hätäilmoitus, vaikka kyse olisi vain tarkistustarpeesta.

Omat asiantuntijat:

Työntekijät:

Viranomaistahot:

Muut yhteistyötahot:

Toimenpiteet: Tulipalotilanteessa a) siirrytään kokoontumispaikalle ilman ulkovaatteita (peitot!) b) soitetaan hätäkeskukseen c) tarkastetaan yhteiset toimintatilat d) kylmällä tai sateisella säällä siirrytään väistötiloihin sovitusti e) tiedotetaan sidosryhmiä f) estetään lisävahingot ja tilanteen eskaloituminen g) kootaan tekninen ryhmä ja kriisiryhmä erilliseen johtokeskukseen h) ulkoinen ja sisäinen tiedotus aloitetaan i) tehdään suunnitelma toiminnan jatkumisesta j) tiedotetaan toiminnan jatkumisesta ja muutoksista → tilannepaikan johtaja turvallisuuspäällikkö - johtokeskuksessa organisaation johtaja – varajohtaja - delegointi tarvittaessa (sulkeissa avustava, vastuunkantajaa tukeva tehtävä)

Esimerkki tiedotteesta:

Tänään puolenpäivän aikoihin organisaatiomme keittiössä syttyi alkava tulipalo. Savua levisi kokoontumistiloihin, minkä vuoksi väistötiloihin siirtyminen oli välttämätöntä. Keittiöhenkilöstö osasi käyttää alkusammutusvälineitä ja pystyi tukahduttamaan palon. Palokunta kävi tarkastamassa tilat tapahtuneen jälkeen. Toiminta jatkuu normaalisti, eikä välitöntä vaaraa ole.

MAINEHAITTA

Tilannekuvaus: Toiminta käynnistyy harkinnanvaraisesti, kun organisaation toiminnasta tai henkilöstöstä kuvataan mediassa näkyvästi ja merkittävällä tavalla siten, että kuvaus on omiaan aiheuttamaan mainehaitan.

Omat asiantuntijat:

Muut yhteistyötahot:

Toimenpiteet: Mainehaittilanteessa pyritään proaktiivisuuteen. Jos toimija ei itse tiedota, joku muu taho, esimerkiksi media, ottaa tiedottamisvastuun ja tällöin toimija ei voi hallita sitä, miten tapahtumista tiedotetaan. Mainehaittilanteessa arvioidaan median luotettavuus. Tämän jälkeen tiedotetaan mediaa lyhyesti ja faktoihin perustuen.

Esimerkki tiedotteesta:

-organisaatiossamme on todettu sisäisissä tarkistuksissa nnn. Tämän vuoksi asiasta on käynnistetty organisaatiossa tarkempi selvitys. Tässä vaiheessa tapahtumasta ei anneta tarkempia tietoja.

- toiminnassa on havaittu puutteita, joiden arvioidaan vaikuttavan nn ja nn. Tämän vuoksi organisaatio on aloittanut korjaavat toimenpiteet, josta tiedotetaan tarvittaessa myöhemmin. Asianosaisille on tiedotettu toimenpiteiden arvioinnin käynnistymisestä. Tapahtumasta liikkuu huhuja. Nämä eivät perustu faktoihin. Organisaatio toivoo työrauhaa tilanteen selvittämiseen.